

REFERAT FRA MØTE I FAGRÅDET FOR NORM 15. MARS 2018

- Til stede: Dag Harald Skutlaberg (HUS), Thea Bergheim (OUS, NITO), Aasmund Fostervold (SUS, NFMM), Heidi Cecilie Villmones (SIV), Linda Rui (NFA), Jon Birger Haug (SØF, NFIM), Anne-Sofie Furberg (NORM), Gunnar Skov Simonsen (NORM, ref.)
- Forfall: Didrik Vestrheim (FHI)
- 01 / 18 Godkjenning av referat, innkalling og saksliste
Referat, innkalling og saksliste godkjent.
- 02 / 18 Driftsrapport for NORM 2017
NORM leverer driftsrapport til Folkehelseinstituttet (FHI), og rapportene fra alle de nasjonale helseregistrene oversendes til Helsedirektoratet. Rapporten for 2017 har tidligere vært sirkulert til Fagrådets medlemmer og ble innsendt innen frist 01.03.2018. Hovedpunktene i rapporten ble kort oppsummert i møtet. Fagrådet ga en positiv vurdering av årets rapport, og det ble spesielt satt pris på det innledende avsnittet der registeret selv kan presentere egen aktivitet. Resten av rapporten følger malen fra Helsedirektoratet og vil i større eller mindre grad passe for det enkelte register. Siden fjorårets rapportering har det vært jobbet med integrering av NORM i systemet for kvalitet og internkontroll ved Avdeling for mikrobiologi og smittevern. Dette arbeidet vil fortsette i 2018.
Det er blitt forespurt fra FHI om driftsrapporten for NORM kunne gjøres tilgjengelig på internett. Fagrådet ga sin tilslutning til at rapporten bør legges ut både på FHI-sidene og på NORMs egne hjemmesider.
- 03 / 18 Oppsummering av status for rapporten NORM/NORM-VET 2017
Innsendingen av data for NORM 2017 ble fullført like etter årsskiftet. Kvalitetssikringen av data er godt i gang og vil bli ferdigstilt like over påske slik at arbeidet med analyse og rapportskriving kan komme i gang. De foreløpige tallene viser ingen dramatiske endringer fra tidligere år, men den jevne stigningen i forekomst av multiresistente bakterier fortsatte også i 2017.
På Fagrådets møte høsten 2017 ble det foreslått følgende faktabokser til årets rapport:
- Kirurgisk antibiotikaproylakse Heidi Cecilie Villmones/Jon Birger Haug
 - Methenamin ved UVI Linda Rui
 - Gentamicinresistens på HF-nivå Anne-Sofie Furberg/Frode Width Gran
 - *Clostridium difficile* Egil Lingaas/Jørgen Bjørnholt/
Oliver Kacelnik/Elisabeth Astrup

De tre første forslagene er allerede avtalt med forfatterne. Når det gjelder manuskript om *C. difficile* vil NORM sentralt ta kontakt med de foreslåtte forfatterne i løpet av kort tid.

Jon Birger Haug opplyste om at Norsk pasientregister (NPR) har endret sine rutiner for utlevering av liggedøgn data, og at dette kan gjøre det vanskelig å videreføre dagens rapportering av antibiotikabruk i sykehus. Dersom man ikke lengre vil ha tilgang til informasjon om liggedøgn og innleggelser må man finne andre parametre som kan belyse forbruksprofilen på sykehusnivå. Det ble diskutert ulike alternativer som for eksempel prosentvis fordeling av ulike antibiotikagrupper eller rangering av antibiotikagruppene per sykehus. NORM vil ta kontakt med Nasjonal kompetanse-tjeneste for antibiotikabruk i sykehus (KAS) i Bergen for å starte en diskusjon om hvordan forbruksrapporteringen skal utformes.

Det er økende fokus på felles overlevering av NORM/NORM-VET til Mattilsynet og FHI innenfor rammen av et One Health perspektiv. I 2017 ble rapporten lansert på en felles tilstelning, og det er en klar forventning om å utvikle dette samarbeidet videre. Det er derfor etablert en gruppe som skal planlegge årets publisering med tilhørende kommunikasjonsarbeid. Man vil som tidligere ta sikte på utgivelse i første halvdel av september. NORM vil gjøre data for 2017 tilgjengelige i NORM-atlas så snart disse er ferdig kvalitetssikret, allerede før sommeren.

04 / 18

Status for overvåkingsopplegget i NORM 2018

Overvåkingsopplegget for NORM 2018 er godt i gang og det har foreløpig ikke vært meldt om nevneverdige problemer. Det er i 2018 stort fokus på betahemolytiske streptokokker gruppe C og G, og det var initialt litt uklart hvilken pasientinformasjon som skulle følge de enkelte isolatene. Det er også en viss usikkerhet om antallet sårisolater som vil bli inkludert i løpet av innsamlingsperioden, men det ville uansett være vanskelig å gjennomføre innsamling ut over de fire uker som er satt opp.

05 / 18

Oppfølging av tildelte forskningsmidler fra NORM

Fagrådet hadde i eget møte gjennomgått tilbakemeldingene fra forskere som har mottatt økonomisk støtte fra NORM. Alt i alt var det mange positive tilbakemeldinger om prosjekter som enten var slutført og publisert, ellers som er i gang med arbeidet. Mange av de eldre prosjektene kunne denne gangen avslutte rapporteringen. Noen av prosjektene vil bli fulgt opp i etterkant av møtet på grunn av manglende framdrift eller ønske om å omdisponere midlene til andre formål. I enkelte tilfeller kan det bli aktuelt å be om tilbakebetaling av tildelt støtte.

Mottagere av støtte skal levere sluttrapport eller årlig fremdriftrapport knyttet til tildelte midler. Det er et vedvarende problem at det gjøres dårlig rede for prosjektets formål, hva de har fått ut av det og hvordan tildelte midler er benyttet. Fagrådet foreslår å bruke malen fra REK for en mer presis tilbakemelding til NORM. NORM sentralt har oppdatert hjemmesidene presentasjon av prosjekter som har mottatt støtte og publikasjoner / presentasjoner med tilknytning til NORM.

06 / 18

Databehandleravtale for NORM mellom FHI og UNN 2018 – 2022

Databehandleravtalen mellom FHI og UNN er blitt fornyet for perioden 2018 – 2022. Avtaleteksten ble sirkulert til Fagrådet i forkant av møtet. FHI har denne gang gjort bruk av juridisk ekspertise for å sikre at avtalen er i samsvar med lov og forskrift, og teksten har derfor et mer formelt preg enn tidligere. Det er imidlertid ikke gjort substansielle endringer i innholdet, og begge parter sier seg godt fornøyd med resultatet. Fagrådet tok informasjonen til etterretning.

07 / 18

ECDC-evaluering av Norges innsats mot antibiotikaresistens

Etter invitasjon fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har Norge i uke 11 hatt besøk av en delegasjon fra Det europeiske smittevernbyrået (ECDC) med bistand fra eksterne eksperter. Formålet med besøket er å gi en bred evaluering av Norges innsats mot antibiotikaresistens. NORM var representert både på åpnings- og sluttmøtet for besøket, og delegasjonen var i tillegg på besøk i Tromsø for å få utdypende informasjon om NORM og K-Res i tillegg til lokale forhold. Det ble fra alle parter konkludert med at besøket hadde vært nyttig, og ECDC vil i løpet av ca 3 mnd utarbeide et utkast til rapport som Norge kan gi tilbakemelding på. Den endelige rapporten vil bli offentliggjort av HOD, og Fagrådets medlemmer vil gjerne motta dette dokumentet når det foreligger.

08 / 18

Oppdatering om NORM-Atlas og eNORM

NORM-atlas ble lansert på NORM-dagen høsten 2017 og er blitt godt mottatt. Det har vært gjort en del justeringer gjennom vinteren, og i den grad det er mulig vil NORM imøtekomme forslag og behov fra brukerne. Fagrådet hadde en kort diskusjon om presentasjonen i atlasen, og det kom blant annet spørsmål om man selv kunne få velge intervaller for gruppering av isolater. Det ble også påpekt noen urimelige resultater (tidslinjen for *E. coli* / trimetoprim-sulfa i urin). I oversiktstabellen i nedre høyre hjørne har en av kolonnene overskriften «andel resistente isolater» også når den angir både resistente og intermediære isolater. Tekstforklaringen for pneumokokker bør omtale ulike brytningspunkter avhengig av klinisk materiale. Alle disse momentene vil bli fulgt opp av NORM sentralt.

Flere deltagerlaboratoriet ønsker mulighet for å laste data fra eget laboratoriesystem over i registreringsmodulen eNORM framfor å punche de samme data manuelt. NORM sentralt har tatt kontakt med Helse Nord IKT og MICLIS som er leverandør av eNORM. Man vil i løpet av våren utarbeide et forslag til hvordan en innlastingsfunksjon kan etableres, men det må understrekes at kravene til kvalitet og fullstendighet i data må opprettholdes. Man må forvente en betydelig grad av tilpasning / mapping mellom det enkelte laboratoriesystem og eNORM, og dette må vedlikeholdes ettersom overvåkingsprotokollene endres fra år til år. Deltagerlaboratoriene må ha kompetanse og kapasitet til å påta seg denne oppfølgingen før de vil ha nytte av innlastingsfunksjonen.

09 / 18 NORM-dagen og Nasjonal konferanse om antibiotikaresistens og infeksjoner i helsetjenesten 21. november 2018

Møtene vil i år bli arrangert på Park Inn Gardermoen onsdag 21. november. Fagrådet kom med følgende innspill og forslag til tema.

NORM-dagen:

- Oversiktsforelesning om betahemolytiske streptokokker gruppe C og G
Oddvar Oppegaard
- Resistensbestemmelse og fullgenomsekvensering
Ørjan Samuelsen
- Praktisk innføring av selektiv rapportering av resistensresultater
Bioingeniør med relevant erfaring

Konferansen:

- Innsats og gevinst ved screening for multiresistente bakterier i sykehus
Silje Bakken Jørgensen
- Hvordan håndtere risikoen for underbehandling ved antibiotikastyring?
Per Sundvall / Sigurd Høye
- Antibiotikastyring ved algoritmestyrt behandling (Stopp sepsis)
Erik Solligård
- *Clostridium difficile* – diagnostikk, epidemiologi, smittevern, antibiotikastyring
Invitert foredragsholder
- Brukerperspektivet ved antibiotikaresistens
Anne Lise Ryel (Kreftforeningen)
- Oppsummering av evalueringen fra ECDC og veien videre
Representant fra HOD
- Nasjonale retningslinjer som instrument i smittevern og antibiotikastyring
Pro: Atle Klovning, Kontra: Vegard Bruun Wyller, Moderator: Magne Nylenna

Forslagene blir tatt med i det videre arbeidet med programmet.

10 / 18 Eventuelt

FHI har varslet at de vil legge om sine referansefunksjoner til mer bruk av fullgenomsekvensering. Fagrådet er usikker på hva dette vil innebære for leveransen av data til NORM. NORM sentralt vil følge opp saken overfor FHI.

Sammensetningen av Fagrådet ble kort gjennomgått. Thea Bergheim og Dag Harald Skutlaberg går ut av Fagrådet ved nyttår. Saken følges opp på høstens møte.

Det ble avtalt at Fagrådets møte høsten 2018 skal avholdes onsdag 31. oktober – torsdag 1. november. NORM sentralt vil sende påminnelse i forkant og bestille hotell inkludert møterom.

Tromsø 26.03.2018